

BaraMa Könyvvizsgáló és Könyvelő Kft.
2943 Bábolna, Kisfaludy ltp. C. ép. I/4.
Telefon: 34/ 568-159
E-mail: konyvvizsgalat@barama.hu
Honlap: www.barama.hu

KÖNYVVIZSGÁLATI KÖTELEZETTSÉG **2022. évi beszámoló könyvvizsgálata**

I. SZÁMVITELI TÖRVÉNY SZERINT:

A számviteli törvény minden vállalkozó számára kötelezően előírja a könyvvizsgálatot, de értékhatártól függően *felmentést ad* a kötelezettség alól.

A Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 155.§-a alapján:

(3): *Nem kötelező a könyvvizsgálat, ha az alábbi két feltétel együttesen teljesül:*

a, az üzleti évet megelőző két év átlagában a vállalkozó éves (éves szintre átszámított) nettó árbevétele nem haladta meg a 300 millió Ft-ot, ÉS

b, az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó által átlagosan foglalkoztatottak száma nem haladta meg az 50 főt.

(4) Jogelőd nélkül alapított vállalkozónál - a (3) bekezdésben foglaltak alkalmazásakor -, ha az üzleti évet megelőző két üzleti év egyikének vagy mindkettőnek az adatai hiányoznak vagy csak részben állnak rendelkezésre, akkor a tárgyévi várható adatokat és - ha van - a megelőző (első) üzleti évi (éves szintre átszámított) adatait kell figyelembe venni.

2008-tól tehát a két fenti feltétel *együttes fennállása* esetén *nem kötelező* a beszámoló auditálása.

A mutatókat két év átlagában kell vizsgálni és mindkét feltételnek eleget kell tenni két év átlagában a könyvvizsgálat alóli mentességhez.

A 2022. évi beszámoló esetében a 2020. évi és 2021. évi beszámoló adatait kell figyelembe venni.

Kötelező a könyvvizsgálat a számviteli törvény értelmében a teljesség igénye nélkül például a *takarékszövetkezeteknél, a konszolidálásba bevont vállalkozásoknál, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál; annál a vállalkozónál, akinek a tárgyévi üzleti év mérlegfordulónapján 10 M Ft-ot meghaladó, 60 napnál régebbi lejárt köztartozása van.*

Felhívom a figyelmet, hogy a számviteli törvény 3.§ (2) 6. pontja szerint konszolidálásba bevont vállalkozásnak minősül az **anyavállalat**, tehát az anyavállalatnak minősülő társaság **által összeállított beszámoló minden esetben könyvvizsgálatra kötelezett**. A PM (NGM) és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara közötti egyeztetés alapján a minisztériumi álláspont, hogy az anyavállalat semmilyen körülmények között nem élhet a könyvvizsgálati kötelezettség megállapítása tekintetében az „értékhatár alapon” történő elbírálással, tehát **minden esetben kötelező az anyavállalatnál a könyvvizsgálat**. Tehát még abban az esetben is, ha az anyavállalat nem készít konszolidált beszámolót!

<https://www.mkvk.hu/tudastar/konzultacio/481>

(Például: Ha egy társaság 50 %-ot meghaladó tulajdoni részesedéssel és szavazati joggal rendelkezik egy másik társaságban – akkor anyavállalatnak minősül → csak éves beszámolót készíthet → könyvvizsgálatra kötelezett a beszámolója minden esetben árbevétel és létszámadattól függetlenül.)

Abban az esetben, ha a társaság **rendelkezik előtársasági időszaki** beszámolóval pld. 2021.06.01.-2021.06.10. közötti időszakra, illetve 2021.06.11-2021.12.31. közötti időszakra, akkor rendelkezik két üzleti évi beszámolóval. A beszámolóiban szereplő (éves szintre átszámított) adatok alapján kell megállapítania, hogy könyvvizsgálatra kötelezett-e.

Ha a társaság **adózási forma változása miatt** két időszakra (két üzleti évre) készített és tett közzé beszámolót egy naptári éven belül, az két üzleti évi beszámolónak tekintendő.

Pld. a társaság 2021.01.01.-2021.06.30. között társasági adóalanyként készített üzleti évi beszámolót, majd 2021.07.01.-2021.12.31. közötti időtartamra kisvállalati adóalanyként állított össze beszámolót, akkor ezt a két üzleti évi beszámolót kell alapul venni a 2022. évi könyvvizsgálati kötelezettség megállapításához. Mindkét beszámolóban szereplő adatokat éves szintre átszámítva kell figyelembe venni! 8/2017. Számviteli kérdés

Amennyiben a társaság 2021-ben, vagy 2022-ben alakult és csak egy üzleti év beszámolójával rendelkezik – vagy egyáltalán sem, akkor rá vonatkozik a fenti törvényi hivatkozás alapján, miszerint az üzleti évet megelőző két üzleti év egyikének vagy mindkettőnek az adatai hiányoznak – ezért a **tárgyévi várható adatok alapján** kell megállapítani, hogy könyvvizsgálatra kötelezett-e.

Pld. ha 2022.05.01-én alakult a társaság és várhatóan a 2022. évi árbevétele 255 000 eFt, akkor az éves szintre átszámított 2022. évi árbevétele 382 500 E Ft. A létszámadatot már nem is szükséges vizsgálni, mivel az árbevétele várhatóan meghaladja 2022-ben a 300 millió Ft-ot. Ahhoz, hogy ne legyen kötelező a könyvvizsgálat – a 300 M Ft alatti árbevétel és az 50 fő alatti létszámadatnak **együttesen** kellene megfelelnie a társaságnak.

Mivel a példánkban az árbevétel, mint egyik feltétel már nem felel meg a törvény mentesítési előírásainak – ezért 2022. évre a társaságnak könyvvizsgálati kötelezettsége van!

Pld. ha a társaság 2021.07.01-én alakult és 2021. évi árbevétele 160 000 E Ft volt, akkor az éves szintre átszámított 2021. évi árbevétele 320 000 E Ft. Ez egy lezárt üzleti évnek minősül. A számviteli tv. 155.§ (4) bekezdése alapján a második üzleti événél a 2022. évi várható adatokat kell figyelembe venni, azaz a 2022. évi várható árbevételt, létszámadatot. Példánkban legyen a 2022. évi várható árbevétel 270 000 E Ft. A két év átlagában az árbevétel 295 000 E Ft, ami nem éri el a 300 000 E Ft értékhatárt. Tehát vizsgálandó ebben az esetben a két év létszámadata is. Amennyiben a 2021. évi és a 2022. évi várható átlagosan foglalkoztatott létszám nem éri el a két év átlagában az 50 főt, akkor mindkét feltétel együttesen teljesül – tehát mentesül a társaság 2022-ben a könyvvizsgálati kötelezettség alól. Ha a két év átlagában foglalkoztatott létszám meghaladja az 50 főt, akkor a társaság 2022. évi beszámolója könyvvizsgálatra kötelezett.

Amennyiben a **tényleges adatok alapján** a mentesülés feltételei nem teljesülnek – a társaság 2022. évi beszámolója is könyvvizsgálatra kötelezett lesz, tehát a várható adatokra nagy figyelmet kell fordítani!

A számviteli törvény 21.§ (5) bekezdése alapján, ha jogszabály **közbenső mérleg** készítését írja elő, akkor a közbenső mérlegre is vonatkozik a könyvvizsgálati kötelezettség. *(A jelenleg hatályos Ptk. alapján, ha év közben osztalékelőleg fizetésére kerül sor, közbenső mérleget kell készíteni, az osztalékelőleg fedezetét közbenső mérleggel kell alátámasztani, így arra a Ptk. kifejezett rendelkezése miatt az éves beszámoló egyáltalán nem alkalmas még akkor sem, ha az 6 hónapon belüli. – 42/2015. Számviteli kérdés)* Felhívnam a figyelmet, hogy az adózási forma váltás miatt összeállított beszámoló „normál” üzleti éves beszámolónak minősül és nem közbenső mérlegnek! (pld. társasági adózásról kisvállalati adózásra áttérés miatti beszámoló)

A számviteli törvény 155.§ (8) és (9) bekezdése alapján **az összevont (konszolidált) éves beszámolónál** kötelező a könyvvizsgálat. A leányvállalati viszony létrejöttét az anyavállalat állapítja meg és egyidejűleg köteles ezt a minősítést a leányvállalattal közölni. (155.§. (5). Ha a leányvállalatot nem vonja be az anyavállalat a konszolidációba, és a mentesítési feltételek a fenti mutatók tekintetében fennállnak – nem kötelező a leányvállalatnál a könyvvizsgálat. 21/2018. Számviteli kérdés.

A számviteli törvény 59.§ (2) bekezdése alapján, ha a társaság **értékhelyesbítés megállapításával élt**, akkor az értékhelyesbítés elszámolásának szabályszerűségét a könyvvizsgálónak a kötelező könyvvizsgálat keretében ellenőriznie kell. Amennyiben a könyvvizsgálat a 155.§ (3) bekezdése alapján nem kötelező, az értékelés felülvizsgálatával független könyvvizsgálót kell megbízni.

A számviteli törvény 2/A.§. (4) bekezdése alapján a **kisadózó vállalkozók tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény hatálya alól a számviteli törvény hatálya alá átkerült (visszakerült) közkereseti társaságnak, betéti társaságnak, egyéni cégnek, valamint ügyvédi irodának** – tételes leltározással alátámasztott – leltár alapján nyitó mérleget kell készítenie. A nyitó mérlegbe felvett eszközök és források értékének valóságát könyvvizsgálóval kell ellenőriztetni.

Kivéve:

- ha a visszakerülés után felszámolási, végelszámolási eljárására kerül sor - mert abban az esetben az eljárás kezdő napját megelőző nappal készítendő záró leltárt, zárómérleget **nem kell** a könyvvizsgálóval ellenőriztetni,
- illetve a 297/2022. (VIII.9.) Kormányrendelet 3.§-a alapján: A 2022. augusztus 31-én a kisadózó vállalkozások tételes adóját alkalmazó közkereseti társaság, betéti társaság, egyéni cég, ügyvédi iroda **nem köteles** a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 2/A. § (4) bekezdése szerinti nyitó mérlegét könyvvizsgálóval ellenőriztetni.

(Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerint alapított egyéni cégnek és kft-nek az alapítása időpontjával szintén nyitó mérleget kell készítenie, de ezt könyvvizsgálóval nem kell ellenőriztetni!)

Ugyan 2020. január 1-től módosult a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) kormányrendelet, de több alapítvány, egyesület nem bízott meg könyvvizsgálót, ha 300 M Ft-ot meghaladta az elmúlt két üzleti évben az eredménykimutatás szerinti Összes bevétele.

2020-tól az egyéb szervezetek könyvvizsgálati kötelezettségéről rendelkező rész változott, miszerint a kormányrendelet 16.§ (1) bekezdése alapján **kötelező a könyvvizsgálat annál az Egyéb szervezetnél, amelynél az éves (éves szintre átszámított) (ár)bevétel az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában meghaladja a 300 millió forintot.**

A jogszabályi előírásra tekintettel az egyéb szervezetek esetében a könyvvizsgálati kötelezettségre vonatkozó értékhatároknál nemcsak a vállalkozási tevékenységből származó árbevétel kell figyelembe venni, hanem - az **alaptevékenységből és a vállalkozási tevékenységből származó éves bevétel (árbevétel) együttes összegét** szükséges figyelembe venni. (Például egy kettős könyvvitelt vezető egyszerűsített éves beszámolót készítő egyéb szervezet esetében az eredménykimutatás séma szerinti „A. Összes bevétel” megnevezésű eredménysort kell meghatározónak tekinteni.) 51/2020/10. Számveteli kérdés

Mikrogazdálkodói beszámolót készítő vállalkozások tulajdonosai **önkéntes alapon** bízhatnak meg könyvvizsgálót a beszámoló auditálásával. A mikrogazdálkodói beszámoló választásából azon vállalkozók vannak kizárva, amelyeknél jogszabály szerint kötelező a könyvvizsgálat. (74/2013. Számveteli kérdés)

II. A FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI MEGBÍZÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

A független könyvvizsgálói megbízás ideje a számviteli törvény 155. § (6) bekezdése alapján: ...”ha kötelező a könyvvizsgálat, akkor a vállalkozás legfőbb szerve az üzleti évről készített éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló felülvizsgálatára, az abban foglalt valóságának és jogszabályszerűségének ellenőrzésére köteles a (7) bekezdésnek megfelelően bejegyzett könyvvizsgálót, könyvvizsgálói társaságot - az előző üzleti év éves beszámolójának, egyszerűsített éves beszámolójának elfogadásakor, jogelőd nélkül alapított vállalkozónál az üzleti év mérleg fordulónapja előtt - választani. „

Ha a társaságnak tehát a 2022. évre vonatkozóan könyvvizsgálati kötelezettsége van

- a 2020. és 2021. évi beszámolók ismeretében a 2021. évi mérlegelfogadó taggyűlésen kellett dönteniük a könyvvizsgáló választásáról
- jogelőd nélkül alapított vállalkozásnál legkésőbb 2022.12.31-ig kell dönteni a könyvvizsgálói megbízásról. (eltérő üzleti évet választók esetében a választott mérleg fordulónapjáig)

A hatályos előírások alapján a könyvvizsgálói megbízással kapcsolatos szerződés lényeges elemeinek megvitatását a gazdasági társaság legfőbb szerve feladatai közé sorolja. Ennek megfelelően közgyűlési, illetve taggyűlési határozat kell a könyvvizsgáló személyéről, megbízás időtartamáról és díjazásáról.

A Ptk. 3:130. § előírja:

[Az állandó könyvvizsgálói megbízatás keletkezése és időtartama]

(1) Az első állandó könyvvizsgálót a létesítő okiratban kell kijelölni, ezt követően a könyvvizsgálót a társaság legfőbb szerve választja. A könyvvizsgálóval a megbízási szerződést - a legfőbb szerv által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett - az ügyvezetés a kijelölést vagy választást követő kilencven napon belül köti meg. Ha a szerződés megkötésére e határidőn belül nem kerül sor, a legfőbb szerv köteles új könyvvizsgálót választani.

(2) Az állandó könyvvizsgálót határozott időre, legfeljebb öt évre lehet megválasztani. Az állandó könyvvizsgáló megbízásának időtartama nem lehet rövidebb, mint a legfőbb szerv által történt megválasztásától a következő beszámolót elfogadó ülésig terjedő időszak.

(3) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltér.

Az összevont (konszolidált) beszámoló könyvvizsgálóját az anyacég tulajdonosai választják. A független könyvvizsgálót a konszolidálásra kerülő üzleti év mérlegfordulónapja előtt kell megválasztani.

Ha az összevont éves beszámoló felülvizsgálatára nem választottak könyvvizsgálót, akkor az anyavállalat könyvvizsgálónak a feladata az összevont (konszolidált) éves beszámoló felülvizsgálata is. Erről az anyavállalat könyvvizsgálójával, könyvvizsgáló cégével írásban kell megállapodni. (számviteli törvény 155. § (8) – (9) bekezdése szabályozza)

A fenti Ptk. szerinti előírás alapján az **első könyvvizsgálót** a társaság alapítói okiratában, társasági szerződésében is rögzíteni kell.

A társaság minden esetben köteles a Cégbíróságon bejelenteni a további esetekben is a könyvvizsgálót – erről változás bejelentőt kell az ügyvédnek beadnia.

Az ART. 16.§ (3) c, pont alapján az adózó köteles az adóhatósághoz bejelenteni a megbízott könyvvizsgáló főbb adatait is.

Bábolna, 2022. augusztus 9.

Baranyai Magdolna
ügyvezető igazgató
kamarai tag könyvvizsgáló